

Hanna-Maija Kause

28.11.2018

Dnro 136/62/2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
milja.tiainen@stm.fi

Lausuntopyyntönnö 14.11.2018/Dnro STM/3386/2018, STM085:00/2018

Luonnos HE eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnon pääkohdat

- Akava kannattaa avosairaanhoidon lääkkeiden sekä ensihoidon ja siirtokuljetusten kustannusvastuiden siirtoa tulevien maakuntien vastuulle.
- Yksityisten terveystalvelujen tutkimusten ja hoidon korvausten eli ns. Kela-korvausten lakkauttamista ei tulisi sitoa kiinteään vuoteen vaan muutoksen etenemiseen. Korvaukset tulisi lakkauttaa vasta siinä vaiheessa, kun sote-uudistuksesta seuraava monituottajamalliin ja valinnanvapauden laajentamiseen tähtäävä järjestelmämuutos on tosiasiallisesti niin pitkällä, että muutos voidaan tehdä turvallisesti ja terveystalveluiden käytön häiriintymättä.
- Monikanavarahoituksen purun edetessä on tärkeää korjata osaoptimointiongelmaa myös lääkehuollon laitoshuollon (sairaalalääkkeet) ja avohuollon välillä.

Akava lausuu hallituksen esityksestä kunnioittavasti seuraavaa:

Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia siten, että ensihoito- ja siirtokuljetusten korvaukset lakkautettaisiin vuoden 2021 alusta ja yksityisten terveystalvelujen tutkimuksen ja hoidon korvaukset vuoden 2023 alusta. Samalla on tarkoitus kumota laki rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta. Lakkautettavia korvauksia vastaava rahoitus osoitettaisiin maakuntien rahoitukseen valtion varoista.

Terveystalvelujärjestelmäämme liittyy useita ongelmakohtia, jotka seuraavat rahoitusvastuun erillisyydestä suhteessa talvelujen järjestämiseen. Akava pitää tärkeänä, että osana talvelujärjestelmän uudistamista rahoitusta selkiytetään ja puretaan siihen liittyviä osaoptimoinnin ongelmia.

Käsillä oleva hallituksen esitys ei puutu lääkehuollon osaoptimoinnin ongelmiin. Avosairaanhoidon lääkkeiden kustannukset jäävät edelleen Kansaneläkelaitoksen ja potilaiden maksettaviksi, ja sairaaloissa annettavien lääkkeiden kustannukset kuntien rahoitettavaksi.

Hanna-Maija Kause

28.11.2018

Dnro 136/62/2018

Nykyisenlainen lääkehuollon rahoitus kannustaa kustannusten siirtelyyn ja ohjaa siihen, että hoitoratkaisut voivat perustua muihin kuin lääketieteellisiin syihin tai tarkoituksenmukaiseen hoitoon. Maksajataho voi vaikuttaa esimerkiksi siihen, mitä tai millä annostelutavalla otettavaa lääkettä asiakkaalle määrätään.

Yksityisen tutkimuksen ja hoidon korvaukset ovat vähitellen kutistuneet nykyiseen osuuteensa, mikä on käytännössä noin 10–15 prosenttia asiakkaalle muodostuvista palvelujen kokonaiskustannuksista. Korvausten merkitys yksittäisille asiakkaille onkin huomattavasti vähentynyt.

On kuitenkin otettava huomioon, että yksityisen hoidon Kela-korvaukset ovat ohjanneet osan kysynnästä yksityiselle sektorille. Se on osaltaan helpottanut julkisen sote-järjestelmän painetta ja kannustanut ihmisiä panostamaan omaa rahaa terveyteensä. Melko pienellä korvausosuudella on tuettu isoa määrää terveyspalvelujen tuottajia. Korvaukset tulisikin lakkauttaa vasta siinä vaiheessa, kun sote-uudistuksesta seuraava monituottajamalliin siirtymiseen ja valinnanvapauden laajentamiseen tähtäävä järjestelmämuutos on tosiasiallisesti niin pitkällä, että muutos voidaan tehdä turvallisesti ja terveyspalveluiden käytön häiriintymättä. Näin ollen yksityisten terveyspalvelujen tutkimusten ja hoidon korvausten eli ns. Kela-korvausten lakkauttamista ei tulisi sitoa kiinteään vuoteen vaan muutoksen etenemiseen. Erityisen tärkeää tämä on suun terveydenhuollon osalta, jossa on sekä hoito- että rahoitusvajetta niin nyt kuin todennäköisesti jatkossa.

Nyt lausuttavana oleva esitysluonnos koskee vain ensihoidon ja siirtokuljetusten kustannusten korvauksia. Jatkovalmistelussa myös matkakustannuksia on tarkasteltava esimerkiksi suhteessa palvelutuotannon sijoittamiseen.

Akava kannattaa ehdotuksen mukaista avosairaanhoidon lääkkeiden sekä ensihoidon ja siirtokuljetusten kustannusvastuiden siirtoa tulevien maakuntien vastuulle. Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun edetessä on tärkeää, että myös muiden rahoituksen epäkohtien korjaamista jatketaan.

Akava ry

Sture Fjäder
puheenjohtaja

Pekka Piispanen
johtaja